

„Minimalismus a maximalismus“

Oproštěnost, nebo zdobnost v pojetí sakrálních staveb křesťanských církví?

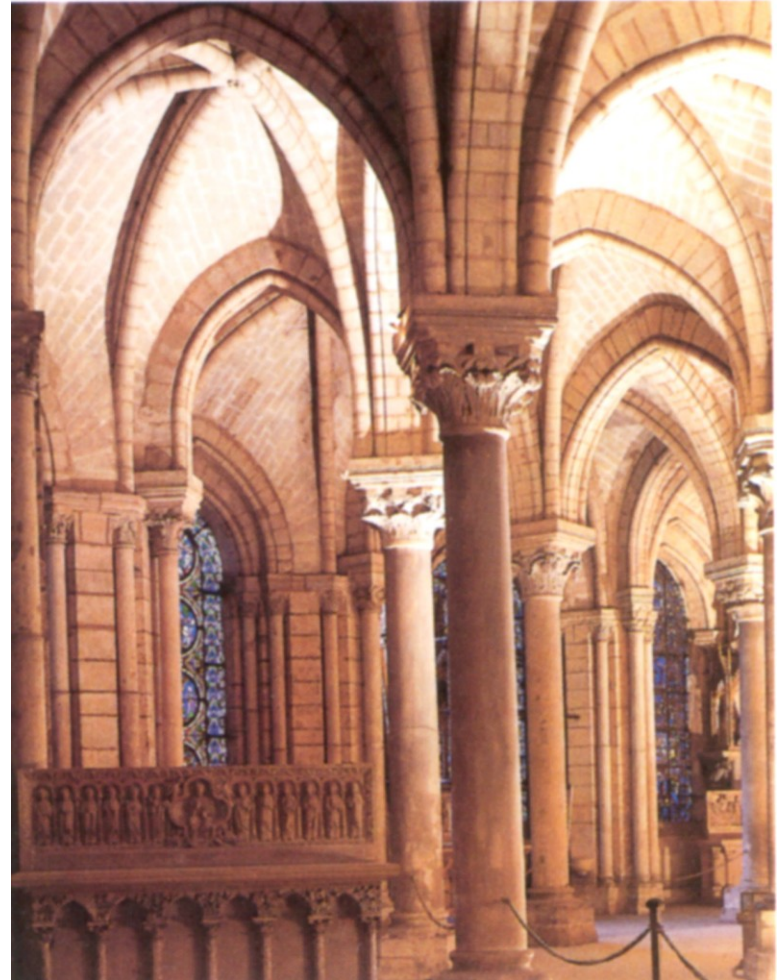
Suger, opat ze St. Denis (1081-1151)

- opat významného benediktinského kláštera St. Denis u Paříže, pohřebiště francouz. králů
- Stal se důvěrným přítelem krále Ludvíka VI., který jej pověřil diplomatickými misemi u papežů. Po nástupu Ludvíka VII. se jeho vliv ještě zvýšil. Král jej za 2. křížové výpravy (1147-49) ustanovil regentem království. Po králově návratu se mu dostalo čestného titulu Otec vlasti.
- Byl literárně činný a dochovala se celá řada jeho spisů: životopisy králů Ludvíka VI. a Ludvíka VII. (nedokončen), 26 dopisů a různé traktáty.
- Pod jeho vedením byla uskutečněna přestavba presbytáře opatského kostela v St. Denis, vysvěcen 1144, první gotická stavba – inspirace pro tzv. katedrální gotiku.

Presbytář opatského kostela St. Denis po Sugerově přestavbě

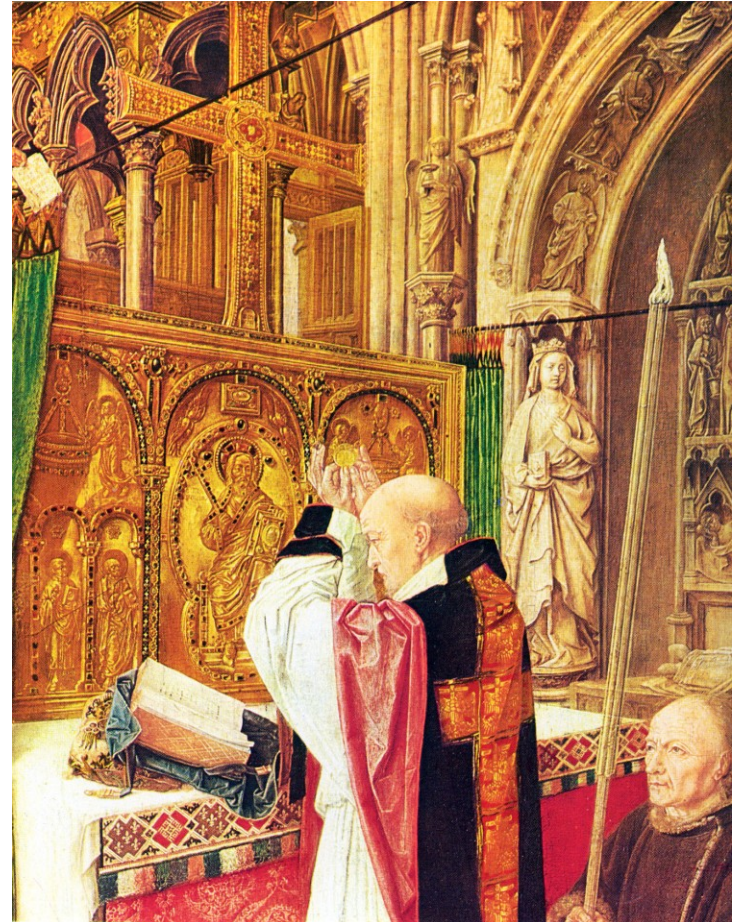
*Když se nový chór kostela
spojil se starou lodí,
září celý chrám, neboť ve
svém středu má Světlo.
Září, neboť toto světlo ho
spojuje v jedno,
neboť je celý prozářen
Světlem samého Boha.
Vznešené dílo je plné záře...
(opat Suger)*

„Suger miloval nádheru a krásu v každé představitelné podobě.“

- „Domníval se, že nic by nebylo větším hříchem než zabraňovat tomu, aby Hospodinu a jeho světům sloužilo to, čím Bůh doplnil přírodu a zdokonalil člověka: nádoby ze zlata a drahokamů vykládané perlami a gemami, zlaté kandelábry a oltářní desky, sochy a vitraje, mozaiky a emaily, nádherné oděvy a tapisérie.“
- „V aranžování procesí, ceremonií přenášení ostatků, kladení základního kamene a konsekrace byl Suger předobrazem showmanství moderního filmového producenta nebo komisaře světových výstav a v získávání perel, drahokamů, vzácných váz, vitrají, emailů a textilií anticipoval nesobeckou dravost moderního muzejního ředitele; dokonce si pozval první známé předchůdce dnešních muzejních pracovníků a restaurátorů.“

Erwin Panofsky, Suger, opat ze St.-Denis, in: idem, Význam ve výtvarném umění. Praha 1981, s. 93-121.

Sv. Bernard z Clairvaux

(1090/91-1152)

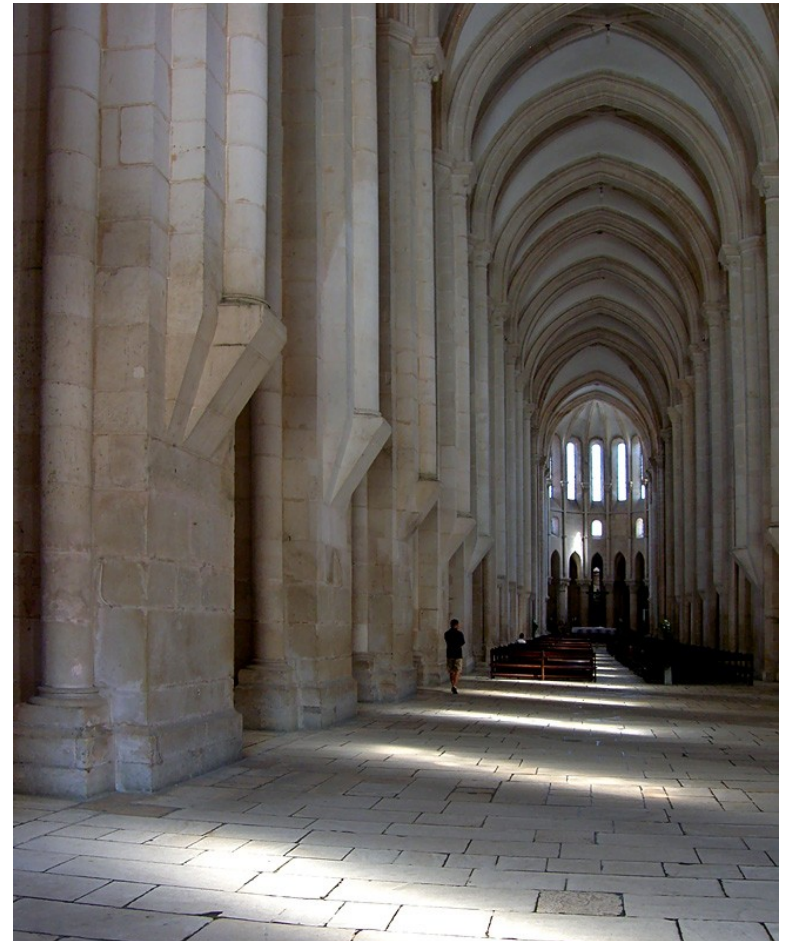
- R. 1112 vstoupil do řádu cisterciáků, reformované odnože benediktinů. Řád schválil r. 1100 papež Paschalis II.
- List Sugerovi o opatství St. Denis, 1127: „Toto místo bylo významné a od starých časů se honosilo královskou důstojností; sloužovalo potřebám dvora a králova vojska. Bez váhání a klamu tam bylo dáváno císařovo císaři; Bohu však, co mu patřilo, se stejnou poctivostí dáváno nebylo.“
- „Ale my, kteří jsme pro Krista odvrhli jako hnůj všechno, co se skví krásou, okouzluje sluch, těší křehkostí, lichotí vkusu a svádí k dotyku, my se ptáme: čím zbožnost zamýšlíte vzbudit prostřednictvím právě těchto věcí?“

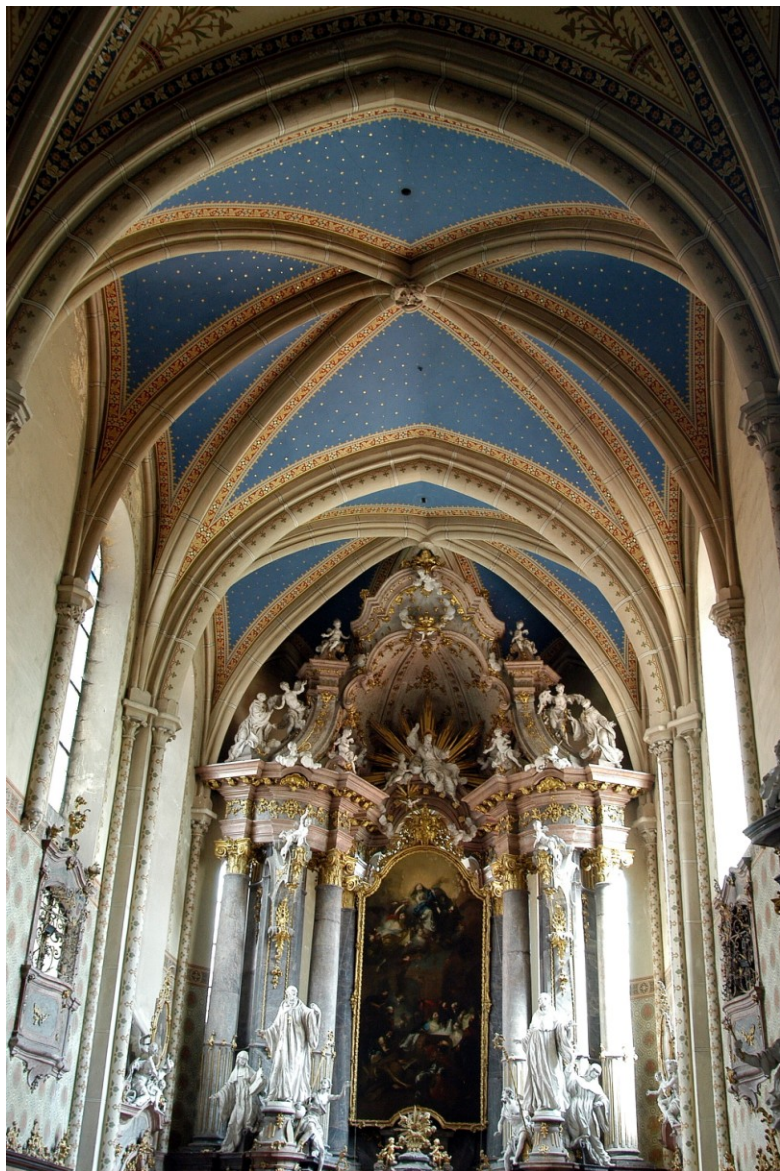
Cisterciácké chrámy

Fonteney

Alcobaca

Cisterciácký ideál vs.
historická skutečnost

Předklášteří u Tišnova

Protestanské kostely

luteráni   kalvinisté

Pravoslavné kostely

Chrám sv. Václava v Brně

Kostely Církvě československé husitské

Praha, Dejvice   Brno, Botanická ul.

